

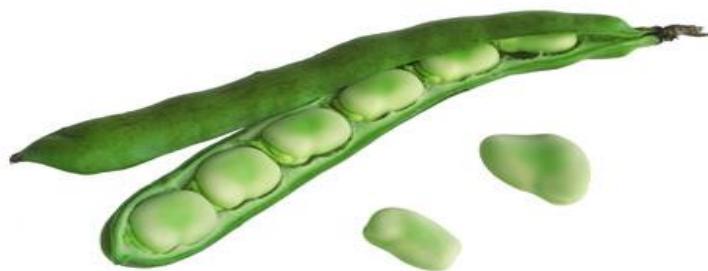

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان مازندران
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مازندران

باقلای خارج از فصل (تابستانه) **LUZ DO OTONO**

نگارش

رمضان سرپرست

نشریه فنی، شماره، سال ۱۳۹۶

بسم الله الرحمن الرحيم

نشریه فنی

باقلای خارج از فصل (تابستانه)
LUZ DO OUTONO

نگارش

دکتر رمضان سرپرست

عضو هیات علمی بخش تحقیقات زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مازندران، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، ساری، ایران

سال انتشار

۱۳۹۶

نشریه فنی، شماره، سال ۱۳۹۶

این نشریه در تاریخ با شماره در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان مازندران
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مازندران

عنوان نشریه : باقلای خارج از فصل(تابستانه) Luz de otono

نگارش : دکتر رمضان سرپرست

ویرایش علمی :

ویرایش فنی :

ناشر : سازمان جهاد کشاورزی استان مازندران- مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

شمارگان:

نوبت و سال انتشار:

شماره نشریه فنی:

قیمت : رایگان (مخصوص محققان، کارشناسان، مروجان و بهره برداران زراعت باقلای

نشانی : مازندران - ساری - ۷ کیلومتر اتوبان ساری به قائم شهر، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان
مازندران ، تلفن ۰۱۱-۳۳۱۳۶۵۸۰ - ۲:تلفن:

مازندران، ساری، بلوار آزادی، جنب پارک آفتاب، سازمان جهاد کشاورزی استان مازندران

مخاطبان نشریه:

اعضا هیات علمی، محققان، کارشناسان، مروجان، کشاورزان پیشرو و تولیدکنندگان حبوبات

اهداف آموزشی:

شما خوانندگان گرامی در این نشریه با:

توصیه های فنی رقم جدید باقلای خارج از فصل (تابستانه) Luz de otono به عنوان کشت دوم بعد از برداشت غلات جهت تولید و مصرف باقلای سبز خارج از فصل در مناطق شمالی و نوار ساحلی ایران آشنا خواهید شد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان	
۱	مقدمه	-
۲	مشخصات گیاه شناسی	-
۳	ارزش غذایی و اهمیت اقتصادی:	-
۴	شرایط آب و هوایی	-
۵	عکس العمل باقلا رقم لوزو اوچونو نسبت به طول روز	-
۶	عکس العمل باقلا رقم لوزو اوچونو نسبت به طول حرارت	-
۷	خاک	-
۸	کاشت	-
۹	داشت	-
۱۰	برداشت	-
	منابع	-

مقدمه

باقلا با توجه به داشتن توانایی ثبیت نیتروژن دارای اثر تناوبی بسیار خوبی بوده و باعث تقویت و حاصلخیزی شیمیایی و بیولوژیکی خاک می‌گردد. باقلا گیاه بسیار مناسی در تناوب با غلات بوده و علاوه بر افزودن ازت به خاک و اصلاح ساختمان خاک موجب شکستن چرخه بسیاری از بیماری‌های متداول غلات می‌شود. ییشترین سطح کشت باقلا در کشور متعلق به استان مازندران با سطح کشت بیش از ۵۶۰ هکتار می‌باشد. میزان عملکرد باقلا در ایران مقدار ۴۶ هزار تن در سطحی معادل ۳۶ هزار هکتار با متوسط عملکرد ۲۰ تن غلاف سبز و ۲ تن دانه خشک در هکتار می‌باشد. با توجه به سطح کشت ۵۰۰ هزار هکتار مزارع برنج در شمال کشور، پتانسیل بسیار عظیمی برای کشت ارقام زودرس این محصول به عنوان کشت دوم بعد از برداشت شالی وجود دارد. توسعه کشت ارقام زودرس باقلا در مناطق برنجکاری علاوه بر اثرات مطلوب زراعی و بهبود برنامه تناوب می‌تواند با بالا بردن درآمد زارعین اثرات مثبت اجتماعی و اقتصادی در مناطق کشت برنج داشته باشد. استان مازندران با دارا بودن ۲۳۰ هزار هکتار سطح زیر کشت برنج از عمده‌ترین مناطق کشت برنج کشور است و نزدیک به ۷۰ درصد آن قابلیت استفاده برای کشت دوم را دارد و می‌توان با برنامه ریزی صحیح مبادرت به کشت باقلا نمود، همچنین با دارا بودن نزدیک به ۶۰ هزار هکتار سطح زیر کشت گندم می‌توان به عنوان کشت دوم بعد از برداشت گندم و تناوب زراعی غلات با حبوبات نیز بکار برد. لذا با توجه به زودرس بودن باقلا رقم لوزواوچونو^۱، قابلیت رشد در شرایط آب و هوایی مازندران را داشته و به عنوان رقم مناسب تابستانه در مناطق شمالی نوار ساحلی خزر به عنوان کشت دوم، بعد از برداشت برنج، گندم و کلزا جهت تولید و مصرف باقلای سبز خارج از فصل (تابستان) توصیه می‌گردد.

شکل ۱- کاشت تابستانه باقلا رقم لوزواوچونو

مشخصات گیاه شناسی

باقلا (*Vicia faba*; $2n=12$) متعلق به تیره بقولات^۱، گیاهی است یکساله و ساقه‌های آن راست با ارتفاع ۱۸۰-۳۰ سانتیمتر، نسبتاً "ضخیم، توحالی و چهارگوش (شیاردار) می‌باشد و نیاز به قیم ندارد. معمولاً" از پایین ساقه اصلی نزدیک سطح خاک ساقه‌های فرعی آن به وجود می‌آیند که تعداد آنها ممکن است به ۱ تا ۷ عدد برسد. ریشه‌های آن قوی و منشعب بوده و تا یک متر در خاک نفوذ می‌کنند. براثر رقابت و تراکم بوته‌ها، گلها در گره‌های بالایی تشکیل می‌شوند. در گیاهان این تیره تخدمان از یک برجه تشکیل شده است که میوه را تشکیل می‌دهد و با دو شکاف باز می‌شود. این نوع میوه را لگوم می‌نامند که از مشخصات مهم این گیاهان است. در روی ساقه، برگ‌های مرکب به طور متناوب قرار گرفته و عاری از پیچک هستند. هر برگ شامل ۲-۶ برگچه بیضی شکل به طول ۱۰-۵ سانتی متر قرار دارد. گل آذین کوتاه به صورت خوش مركب و به هم فشرده در محور برگ‌ها بوده و هر خوش شامل ۱-۶ گل به رنگ‌های سفید خالص، سفید با خال‌های سیاه، ارغوانی و بنفش می‌باشد. میوه باقلا نیام گوشتی و سبز رنگ به طول ۱۰-۳۰ سانتی متر و دارای ۱-۸ دانه در هر غلاف می‌باشد. غلاف‌های سبز موقعي که ۱۰-۳۰ سانتی متر طول دارند برداشت شده و به صورت تازه و یا پخته شده مورد استفاده قرار می‌گيرند. شکل، اندازه و رنگ دانه‌ها نسبت به ارقام مختلف متفاوت است.

شکل ۲- تشکیل گل، دانه و غلاف در باقلا رقم لوزو اوچونو

² - FABACEAE

ارزش غذایی و اهمیت اقتصادی

باقلاء به دو صورت غلاف سبز و دانه خشک به مصرف می‌رسد. ارزش غذایی آن به علت دارا بودن مقدار زیاد پروتئین (۴۳-۳۰ درصد) و چند اسید آمینه اصلی نظیر لیزین، آرژنتین و میتوین حائز اهمیت می‌باشد. دانه خشک باقلاء منبع مناسبی از نظر کالری، پروتئین، کربوهیدرات و فیبر بوده و دارای مقادیر فراوانی فسفر، آهن، پتاسیم، مس، ویتامین A، ویتامین B، نیاسین و ویتامین C می‌باشد. در بین اسیدهای آمینه موجود در پروتئین باقلاء میتوین و سیستئین محدود کننده کیفیت پروتئین آن بوده و کمبود اسیدهای آمینه سولفوردار و اسید آمینه تریپوفان نقص پروتئین دانه باقلاء محسوب می‌شوند. اگر باقلاء با غلات مصرف شود جبران این کمبودها خواهد شد. ضمناً "نقص پروتئین دانه باقلاء محسوب می‌شوند. اگر باقلاء با غلات مصرف شود جبران این کمبودها خواهد شد. ضمناً"

۳

باقلاء دارای ماده ای بنام فیتین بوده که بسیار مغذی و تقویت کننده بدن می‌باشد. همچنین این ماده کلسیم بدن را تامین می‌کند. در روی ریشه‌های باقلاء باکتری‌های ثانویه دیده شود. مقدار ازتی که به این سبب به خاک اضافه می‌شود بین ۱۶۰-۲۵۰ کیلوگرم در هکتار تخمین زده می‌شود.

شکل ۳- گره‌های حاوی باکتری ریزوبیوم که تثیت ازت را انجام می‌دهند.

شرایط آب و هوایی

تولید موفق باقلاً مستلزم تنظیم دقیق کشت با شرایط اقلیمی و در واقع انتخاب تاریخ کاشت و الگوی مناسب است. رژیم حرارتی ۲۰ درجه سانتی گراد در روز و ۱۵-۱۰ درجه سانتی گراد در شب موجب تسريع گلدهی می شود. در مرحله ۴-۲ برگی، افزایش طول ساقه در بالاترین دمای شبانه یعنی ۲۰ درجه سانتی گراد همراه با طول روز ۱۲ ساعت و دمای روزانه ۲۰ درجه سانتی گراد سریع تر خواهد شد. طول روز بلند در رشد و نمو گیاه، در تشکیل جوانه های گل و شکل ساقه (پابلند و یا پاکوتاه) تأثیر دارد. باقلاً به دماهای بالا به خصوص در زمان گلدهی حساس بوده که سبب ریزش گل و عدم تشکیل دانه در غلاف می شود که از عوامل اصلی می توان به افزایش دما به بالاتر از ۲۹ درجه سانتی گراد، گرم و خشک بودن هوا در طی پرشدن غلاف ها و فقدان حشرات گرده افشا ن در درجه حرارت زیاد نام برد.

شکل ۴- سقط گل ها و عدم تشکیل غلاف بواسطه گرمای بیش از حد تابستان در تاریخ کاشت خیلی زود

عکس العمل باقلا رقم لوز و اوچونو نسبت به طول روز

حساسیت به طول روز، گیاهان را قادر می سازد تا نمو خود را با میانگین اقلیمی الگوهای آب و هوایی انطباق دهند و در نتیجه، از نابودی آن ها در شرایط آب و هوایی نامناسب، جلوگیری شود. به همین دلیل، از نظر حساسیت به طول روز، تنوع زیادی بین گونه های زراعی و نیز بین واریته های هر گونه وجود دارد. توجه به این حساسیت در اصلاح نباتات، اهمیت به سزاوی دارد، زیرا فراهم آمدن امکان کشت واریته های گیاهی از شمال تا جنوب، مستلزم خشی

بودن واکنش آن‌ها به طول روز است. در افزایش دامنه سازگاری واریته‌های زراعی، اصلاح واریته‌های روز خنثی، سهم مهمی داشته است و یکی از عوامل موثر در موفقیت انقلاب سبز به شمار می‌آید. حساسیت به طول روز و تاثیر آن بر سرعت نمو، در دوره بین سبز شدن تا القای گلدهی (در عمل شروع طویل شدن ساقه) حائز اهمیت است. در اکثر ارقام باقلا گل آغازی با بلند شدن روزها تحریک می‌شود. انواع ژنتیپ‌های مشهور به مدیترانه‌ای به کشت زمستانه در نواحی نیمه گرمسیری، از جمله نقاط کم ارتفاع مدیترانه سازگاری خوبی داشته‌اند.

عکس العمل باقلا رقم لوزو اوچونو نسبت به حرارت

برطبق اصل ثبات حرارت، زمانی یک گیاه به مرحله‌ای از نمو می‌رسد که، بدون توجه به مدت زمان مورد نیاز برای رسیدن به آن مرحله مقدار مشخصی حرارت گرفته باشد. در هر مرحله متوالی رشد یک مقدار گرمای معینی "معمول" به صورت واحد حرارت یا درجه - روز بیان شده لازم است. بدین منظور از ضرائب حرارتی که به صورت مجموع درجه حرارت‌ها بیان شده‌اند برای نشان دادن مقدار حرارت لازم برای گذراندن مراحل و فواصل بین مراحل فنولوژیک، استفاده شده است. دوره رشد گیاهان زراعی نقش مهمی در انتخاب آنها برای کشت در یک منطقه ایفا می‌کند. گیاه باقلا نیز مانند سایر گیاهان زراعی مراحل فنولوژیکی خاصی داشته و هر یک از این مراحل دوره رشدی مشخصی نیاز دارد. بنابراین با تعیین شرایط لازم برای رشد این گیاه می‌توان منطقه مناسب برای زراعت آن را مشخص نمود. در مدیریت‌های زراعی اغلب مناطق کشاورزی، تاریخ کاشت تأثیر عمدت‌های بر سرعت رشد، طول دوره رشد و عملکرد دانه دارد تاریخ کاشت مناسب موجب بهره‌گیری بهینه از عوامل اقلیمی نظیر درجه حرارت، رطوبت، طول روز و همچنین تطابق زمان گلدهی با درجه حرارت مناسب می‌گردد. با توجه به این نکته که باقلا رقم لوزو اوچونو نسبت به طول روز بی‌تفاوت می‌باشد و طول دوران رشد این گیاهان با دما کنترل می‌شود. به‌طور کلی، با افزایش دما از طول دوره نمو کاسته می‌شود؛ زیرا تجمع حرارت مورد نیاز گیاه برای تکمیل دوره حیات، در مدت کوتاهتری تأمین می‌شود. همچنین تنفس حرارتی به طور مستقیم یا از طریق تنفس رطوبتی بر تعادل هورمونی گیاه تأثیر گذاشته و موجب تسریع نمو گیاه می‌شود. برای به دست آوردن محصول خوب در طول مدت رویش به طور معمول نیاز به ۱۸ تا ۲۹ درجه سانتی‌گراد حرارت می‌باشد. اگر در زمان گلدهی درجه حرارت بیشتر از این افزایش یابد باعث ریختن گل و عدم تلقيقی می‌گردد.

جدول ۱- درجه روز رشد(GDD) لازم برای رقم لوزو اوچونو در تاریخ های مختلف کاشت تابستانه

تیمارها	درجه روز رشد تا سبز شدن	درجه روز رشد تا گلدهی	درجه روز رشد تا غلاف دهی
۱۰ مرداد	۳۲۴	۱۴۲۴	۱۸۰۹
۲۵ مرداد	۳۱۴	۱۲۸۶	۱۷۶۸
۱۰ شهریور	۲۳۷	۱۱۲۳	۱۶۴۱
۲۵ شهریور	۲۳۶	۹۴۸	۱۴۸۴

خاک

با قلا خاک های نسبتاً رسی، حاصلخیز و سنگین را بهتر می پسندد. باقلا قادر به تحمل شرایط ماندابی نیست و اسیدیته مناسب برای رشد در این گیاه حدود ۶ تا ۷ است. جهت استفاده از کودهای مورد نیاز گیاه ترجیحاً باید پس از نمونه گیری و آزمون خاک اقدام کرد و در یک توصیه عمومی، کود فسفات آمونیوم به میزان ۱۵۰ تا ۱۰۰ کیلوگرم و کودهای پتابه به مقدار ۵۰ کیلو گرم در هکتار قبل از کاشت و کود اوره به میزان ۲۰-۲۵ کیلوگرم در هکتار به عنوان استارتر در نظر گرفته می شود. لازم به ذکر است اضافه نمودن کودهای فسفره در اراضی رسی، شنی در افزایش میزان محصول بسیار مؤثر می باشد.

کاشت

اصولاً در زراعت باقلا کشت هیرم برخشکه کاری ترجیح داده می شود. پس از آماده کردن زمین به وسیله کولتیواتور یا گاوآهن پنجه غازی شیارهایی به فاصله ۶۰ تا ۸۰ سانتی متر ایجاد کرده (عمق شیارها ۵-۷ سانتی متر) و سپس با دست یا ردیف کار اقدام به ریختن بذر در داخل جویها به فواصل حدود ۱۰ سانتی متر نموده و روی بذور را با خاک نرم می پوشانند. به طور کلی عمق کاشت باقلا بین ۵ تا ۷ سانتی متر در نظر گرفته می شود. قبل از کاشت جهت آماده سازی بذر دو عمل مهم بوجاری و ضد عفونی بذور بایستی اعمال شود. سوم مناسب برای ضد عفونی

بدور مانکوزب یا کاربندازیم به مقدار ۲ در هزار می باشد. میزان بذر لازم برای یک هکتار در کشت ردیفی بسته به اندازه بذر و سایر شرایط متفاوت بوده، و حدوداً "به مقدار (۸۰-۱۲۰) کیلوگرم در هکتار می باشد. بهترین فاصله زمانی برای کاشت تابستانه باقلاء رقم لوزو اوچونو از نیمه دوم مرداد تا اوایل شهریور، و مدت زمان لازم برای کاشت تا برداشت رقم لوزو اوچونو حدود ۸۰ روز می باشد.

شکل ۵-مراحل کاشت تا سه برگی در گیاه باقلاء

داشت

آبیاری: مقدار آب مورد نیاز بستگی به بافت و ساختمان خاک، شرایط آب و هوایی و ... دارد. در خاک‌های با بافت متوسط به دلیل نفوذپذیری بیشتر خاک و تبخیر بیشتر آب از سطح خاک، مقدار مصرف آب بیشتر از خاک‌های نیمه سنگین می باشد. دور آبیاری بر حسب روش کاشت متفاوت خواهد بود. باقلاء به تنش رطوبت حساس است و عملکرد بذر آن کاهش می‌یابد با کمبود رطوبت ثبیت نیتروژن نیز کاهش می‌یابد برنامه ریزی آبیاری که شامل زمان و مقدار آبیاری است تابع عوامل متعدد مانند شرایط اقلیمی، خاکی، مرحله رشد، روش کاشت، روش آبیاری و دسترسی به منابع آبی می باشد، به طور کلی هر وقت گیاه احتیاج داشت و تشنه بود باید اقدام به آبیاری کرد.

شکل ۶- آثار و علائم گرمادگی روی باقلاء

کنترل علف های هرز: کنترل علف هرز برای تولید بیشتر ضروری می باشد. حذف علف های هرز در مراحل اولیه رویش باقلاء قبل از خسارت زدن به سیستم ریشه در اثر رقابت مهم می باشد. جهت مبارزه با علف های هرز از روش های شیمیائی و غیرشیمیائی استفاده می شود. در روش شیمیائی جهت مبارزه با علف های هرز قبل از کاشت از سم ترفلان به میزان $2/5$ لیتر در هکتار و برای کنترل علف های هرز باریک برگ، علف کش های فوکوس به مقدار $1/5$ ، سوپر گالانت ۱ و فوزیلید به مقدار $2-3$ لیتر در هکتار قابل توصیه می باشد. زمان مناسب برای مصرف علف کش ها بعد از مرحله ۴ برگی باقلاء می باشد. کاربرد بازاگران (بنتازون) به مقدار ۲ لیتر در هکتار پس از سه برگی شدن محصول در کنترل علف های هرز پهن برگ به خصوص خردل و حشی موثر می باشد، روش های غیر شیمیائی عبارتند از: شخم عمیق، استفاده از دیسک و هرس در زمان تهیه زمین، استفاده از بذر سالم و بوجاری شده عاری از بذر علف های هرز، استفاده از کولتیواتور بعد از کاشت و قبل از سبز شدن باقلاء، و چین دستی، استفاده از کودهای دامی پوسیده، جلوگیری از به گل رفتن علف های هرز، جلوگیری از ورود علف های هرز از طریق کانال های آبیاری و ماشین آلات و ادوات کشاورزی به داخل مزرعه، رعایت تناوب زراعی مناسب و آیش.

مبارزه با آفات: مهم ترین آفت باقلاء، شته سیاه باقلاء می باشد که عامل انتقال بسیاری از بیماری های ویروسی حبوبات است. همچنین آفاتی نظیر کارادینا، شته سیاه باقلاء و پرودینا نیز ممکن است در طی فصل رشد ایجاد خسارت کنند. خسارت آفت توأم با ترشح عسلک می باشد و برای مبارزه با این آفت استفاده از ارقام مقاوم، کنترل علف های هرز مزرعه و استفاده از دشمنان طبیعی نظیر کفسدوزک هفت نقطه ای می باشد و برای کنترل شیمیایی

استفاده از سوموم فسفره از قبیل مالاتیون ۵۷ درصد و دیازینون ۶۰ درصد به مقدار ۱/۵ لیتر در هکتار و گوزاتیون ۳۵ درصد به میزان ۲ لیتر در هکتار، و پریمور به مقدار ۰/۵ کیلو گرم در هکتار توصیه می شود.

شکل ۷- سمت راست عدم استفاده و سمت چپ کار برد قارچ کش بر علیه بیماری لکه شکلاتی باقلا

مبارزه با بیماریها: از بیماری‌های مهم باقلا می‌توان به بیماری لکه شکلاتی^۴، برق زدگی^۵ زنگ باقلا^۶ و مرگ گیاهچه^۷ نام برد و برای کنترل آنها استفاده از ارقام مقاوم، عملیات زراعی مانند تناوب، شخم یا سوزاندن بقایای محصول و کنترل شیمیایی توسط قارچکش‌هایی نظیر مانکوزب یا کاپتان و مانب به نسبت ۲ درهزار در هنگام شروع بیماری در بوته‌های جوان می‌تواند مؤثر باشد. بیماری لکه شکلاتی باقلا بیماری مهم در مناطق شمالی و نوار ساحلی می‌باشد. عامل بیماری بوتریتیس فابا^۸ می‌باشد. این بیماری بصورت لکه‌های کوچک و بزرگ نکروتیک و قهوه‌ای رنگ در تمام نقاط گیاه(برگ، ساقه و غلاف) دیده می‌شوند. لکه‌ها از ۱ تا ۱۰ میلی متر قطر داشته و ممکن است بهم پیونددند. قارچ بوتریتیس پارازیت ضعیفی است و بیشتر به قسمت‌های مسن و ضعیف گیاه حمله می‌کند. بنابراین برگ‌چه‌های جوان گیاه به این بیماری مقاومند. شرایط بهینه بیماری رطوبت زیاد و دمای خنک (۲۰ درجه

4- *Botrytis Faba*

5- *Ascochyta Faba*

6- *Uromyces Vicia-Faba*

7- *Damping-off*

8- *Botrytis fabae*

سانتیگراد) می‌باشد. در شرایط خشک لکه‌ها کوچک بوده و هر چه رطوبت بیشتر باشد لکه‌ها بزرگتر می‌شوند.

شکل ۸- آثار و علائم لکه شکلاتی روی برگ و ساقه و غلاف باقلاء

برداشت

محصول باقلاء را به دو صورت سبز و خشک می‌توان مصرف کرد. لذا بسته به روش مصرف زمان و روش برداشت متفاوت است. برداشت غلاف‌های سبز رقم لوزو اوچونو پیش از زرد شدن برگ‌ها یا غلاف‌ها و با دست انجام می‌شود و زمان برداشت موقعی است که دانه‌ها هنوز شیری هستند.

شکل ۹- برداشت دانه و غلاف سبز تابستانه

منابع

- ۱- بی نام. ۱۳۹۵. آمارنامه های کشاورزی (جلد اول: محصولات زراعی). انتشارات دفتر آمار و اطلاعات وزارت جهاد کشاورزی.
- ۲- سپرست. ر. ۱۳۹۶. گزارش نهایی بررسی امکان کاشت تابستانه (کشت دوم بعد از برنج) ارقام جدید باقلا در استان مازندران.
- 3- Confalon, A., Lizaso, J., Ruiz-nogueira, B., Lopez-cedron, F.X., and Sau, F. 2010. Growth, par use efficiency, and yield components of field-grown vicia faba under different temperature and photoperiod regimes. Filed Crop Res. 115: 140-148.